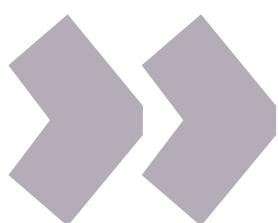

Eitt gamalt føroyskt orðafelli er, at neyð lærir nakna kvinnu at spinna, og í hesum førinum hava fakfólkini eisini lært, at fara umvegir, tá skipanin gerst ov stirvin og børn ikki fáa neyðuga hjálpin.

- Vit renna okkum í tveir trupulleikar. Tað er bæði tað, at skipanin er stirvin, men so er tað eisini bíðitíðin. Onkuntíð skal eitt barn fyrst til lækna, men tá læknin hevur

degnum í føroyska fólaskúlanum, og vísir Karin Strøm á tað, sum eitt av økjunum, ið má raðfestast hægri, um man ynskir eina betri skipan.

- Um tað er tað, at normeringin til tað sernámsfrøðiliga økið, ið ikki strekkir til, so at man kann hjálpa hesum børnunum, so meti eg, at tíðin er komin at hækka normeringina. Tað sama ger seg galdandi

- Tað er tó viðhvørt neyðugt at fara umvegir, tá man sær, at støðan er álvarsom, og eitt

barn hevur tørv á at fáa skjóta hjálp

gjørt sínar uppgávur, so skal tað víðari, og tað kann aftur taka langa tíð. So eru tað onnur, ið verða send til Sernám, men hjá teimum er long bíðitíð, sigur Karin Strøm og heldur fram.

- Endin er, at tað viðhvørt er neyðugt at fara gjøgnum Barnaverndartænastuna fyri at fáa skjótari hjálp. Tað verður sjálvandi gjørt í samstarv við foreldrini, men tað er ikki rætta mannagongdin. Tað er tó viðhvørt neyðugt at fara umvegir, tá man sær, at støðan er álvarsom, og eitt barn hevur tørv á at fáa skjóta hjálp.

Skipanin má blíva betri

Umframt, at heilsufrøðingar og lærarar muga leggja eyka orku í at hjálpa teimum børnum, ið ikki verða loftaði av skipanini, so hevur tað eisini eina neiliga ávirkan á skúlagongdina hjá teimum børnum.

- Vandin er fyri, at tey ikki megna at fylgja við í skúlanum. So reint fakliga ávirkar tað tey, og so eru tað tey børn, ið blíva øgiliga einsom. Tey makta ikki at ganga til ítrótt ella onnur sosial tilboð, ið javnaldrar fara til, tí tey bera upp á ymiskt, og fáa ikki røttu hjálpin at loysa tað, sigur Karin Strøm.

Karin Strøm dylur ikki fyri, at tað er tungt hjá bæði lærarum, heilsufrøðingum og øðrum starvsfólkum í fólaskúlanum, at síggja hesi børnini, ið eyðsæð hava tørv á hjálp, men sum muga bíða eftir henni.

- Vit merkja eitt slag av hjálparloysi, tí vit vilja so gjarna hjálpa teimum. Tað er tað, ið vit eru her til. Tað er okkara arbeiði. Men man hevur ein dreym um, at skipanin kann blíva betur. Nei, skipanin má blíva betur, sigur Karin Strøm.

Í heyst varpaði Miðlahúsið ljós á støðuna á tí sernámsfrøðiliga økinum í fólaskúlanum, og kundi millum annað vísa á, at 17 út av 27 skúlastjórum mettu, at teir ikki fingi nokk tímar til sernámsfrøðiliga undirvísing. Tað merkist eisini aftur í gerandis-

hjá heilsufrøðingum í verandi normering. Aðrar orsøkir, sum eisini hava týðning eru manglandi hølvisviðurskiftir og skift av heilsufrøðingi, skrivar Gigni.

Karin Strøm ásannar, at tað er ein trupulleiki, at tey ikki megna at tosa við øll, og stúrir fyri hvat tað merkir fyri tey børn, ið hava tørv á hjálp, men detta niðurimillum, tí orka og tíð er ikki til at tosa við øll.

- Sum nú er, so megna vit tað ikki. Og so kunna vit bara gita hvussu støðan er hjá teimum, ið ikki hava verið hjá heilsufrøðingi. Hvussu nógv av teimum hava brúk fyri hjálp? Farna ár blivu 73 prosent av skúlabørnunum kannað, meðan restin ikki bleiv kannað, sigur Karin Strøm.

Stór krøv til tey ungu

Sum eitt av teimum fakfólkum, ið hevur sín gerandisdag við børn-

um og tosar við tey um øll lívsins viðurskiftir og hevur til uppgávu, at lofta teimum, ið hava ein tørv, so er Karin Strøm í eini serligari støðu til at meta um hvussu næsta ættarliðið megna tey krøvini, ið verða sett til tey. Og sambært henni, so er tað ikki óvæntað, at umleið tretivu prosent av børnunum í fólaskúlanum stríðast við ymiskt.

- Um hugt verður eftir krøvunum, ið eru til tey ungu í dag, so eru tey øgiliga stór. Tey skulu síggja gott út, tey skulu duga nógv og skulu prógva seg sjálvi í heilum. Krøvini eru risastór, men samstundis síggja vit, at talið av børnum og ungum, ið hava sálarligar trupulleikar er vaksandi. Tey orka ikki hetta, sigur Karin Strøm.

Hóast øll børn og ung í dag hava fartelesfonir og ómakaleyst kunna samskipti við hvønn annan og fólk

um allan heim, so er tað serliga einsemi, ið Karin Strøm metir, er ein vaksandi trupulleiki hjá unga ættarliðnum.

- Í dag eru børn øgiliga einsamøll, tí nútíðar samfelagið setir so nógv og høg krøv til foreldrini, ið sostatt eru noydd at vera aktiv við alskyns viðurskiftum. Vit síggja tað út frá okkara samrøðum við børnini. Vit hava børn, ið sita grátandi yvirav okkum og eru keddi, tí tey ongar vinir hava. Øll hava eina fartelesfon, men tað er ikki tað sama sum, at øll hava tað gott, sigur Karin Strøm og leggur afturat.

- Tey eru meira isoleraði nú enn áður. Eisini tá tey eru saman við øðrum. Um hugt verður eftir teirra máta at vera upp á, so kunna tað sita tíggju børn í einum bólki, men øll sita og hyggja í teirra egnu fartelesfon, sigur Karin Strøm.

Eydnubollar

Í samband við, at skúlabørn ikki fáa ta hjálp, ið teimum hava tørv, skrivar Gigni í tíðindaskrivinum, at tað kann fáa álvarsamar avleiðingar fyri tann einstaka.

- Hetta ger, at alt meira arbeiðsorka hjá heilsufrøðinginum fer til hesar næmingar, tí avleiðingin av manglandi fakligari hjálp kann vera sera lemjandi og í summum førum lívshóttandi, skrivar Gigni.

Karin Strøm tekur undir við, at avleiðingarnar av, at hond ikki verður tikin um trupulleikan kann verða stórir, og vísir á, at longu í dag verður heilivágur givin ungum, ið bera upp á ymiskar trupulleikar.

- Lukkutíð eru vit ikki komin har til í Føroyum, at børn taka lívið av sær. Eg kenni í hvørt fall ikki til nakran slíkan tilburð. Men setningurin skal nokk skiljast soleiðis, at børn, ið ikki fáa hjálp nú, seinni í lívinum kunna gerast sálarliga illa fyri, og kunna enda í heimum fyri fólk við sálarligum trupulleikum. Longu í dag hava vit ung, ið hava so mikið stórar trupulleikar, at fleiri teirra fáa eydnubollar. Tey fáa hendan heilivágina, tí tey trívast ikki og teirra sjálvvirði er lágt, sigur Karin Strøm.

